

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ

СИТУАЦИОНА АНАЛИЗА ЗА ТЕМАТСКУ ОБЛАСТ:

ЈАВНА УПРАВА

Садржај

1. Јавна администрација	3
1.1. Ефикасност, транспарентност и инклузивност рада јавне управе.....	3
1.2 Јединице локалне самоуправе	11
1.3 Дигитализација јавне управе	18
2. Владавина права и борба против корупције	22
2.1 Јавна безбједност.....	25
3. Јавне финансије	32
SWOT АНАЛИЗА ЗА ТЕМАТСКУ ОБЛАСТ ЈАВНА УПРАВА.....	34

1. Јавна администрација

1.1. Ефикасност, транспарентност и инклузивност рада јавне управе

Ефикасна, транспарентна и инклузивна јавна управа, способна за усвајање и provedбу правне тековине Европске уније представља један од кључних предуслова за пружање квалитетних услуга грађанима и привредним субјектима у Републици Српској. Реформа јавне управе има за циљ да осигура пружање квалитетних јавних услуга према грађанима, привредним и другим субјектима што у крајњем треба довести и до већег задовољства свих интересних група. Додатно, један од 14 приоритета из Мишљења Европске комисије и захтјева за чланство БиХ у ЕУ, наглашава да је потребно “завршити неопходне кораке у реформи јавне управе осигуравањем професионалне и деполитизоване државне службе.” Све наведене препоруке и захтјеви ЕУ су интегрисани и у Стратешки оквир за реформу јавне управе у БиХ за период 2018-2022. године¹ (у даљем тексту: Стратешки оквир) као и Акциони план за реформу јавне управе у БиХ за период 2018-2022. године (у даљем тексту: Акциони план). Због ограниченог напретка у процесу реализације Стратешког оквира за наведени период (тренутни степен реализације Стратешког оквира и Акционог плана је 15%), одлуком Владе Републике Српске², период важења Стратешког оквира је продужен до краја 2027. године.

Према Извјештају о имплементацији Акционог плана за период 2020-2022. године као и Извјештаја о имплементацији Акционог плана за 2023. годину, показатељи који се односе степен повјерење грађана у управу и опште задовољство јавним услугама (на основу *Balkan Opinion Barometer*) су још увијек далеко од утврђених циљаних вриједности за БиХ пројектованих за 2027. годину.

Извјештајем се констатује да је Република Српска у реформској области *израда политика и координација* остварила значајне резултате. У току 2023. године, најзначајнији резултати се односе на унапрјеђење система креирања политика заснованих на доказима. Новом Одлуком о процјени утицаја прописа³ прописана је обавеза провођења процјене утицаја и на подзаконске акте којим се разрађују формалности (дозволе, потврде, рјешења). Раније је и усвојен Закон о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској⁴ што је довело до значајног напретка у систему стратешког, средњорочног и годишњег планирања. Додатно,

¹ Стратешки оквир је 2020. године усвојила Влада Републике Српске (77. сједница одржана 26.06.2020. године)

² Закључак Владе Републике Српске, број: 04/1-012-2-2405/22, од 07.07. 2022. године

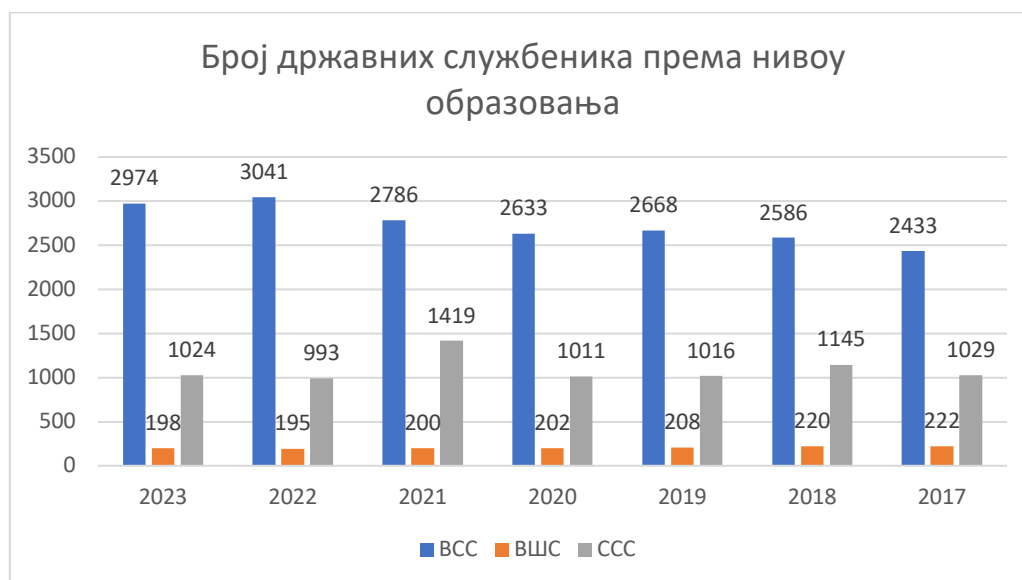
³ Службени гласник Републике Српске, број 8/23

⁴ Службени гласник Републике Српске, број 63/21

усвојени су Уредба о стратешким документима⁵ као и Уредба о спроведбеним документима којим се детаљније уређује поступак израде, праћења и извјештавања о имплементацији стратешких и спроведбених докумената у Републици Српској.

У области *државне службе и управљања људским потенцијалима*, а према Извјештају о имплементацији Акционог плана за период 2020-2022. године као и Извјештаја о имплементацији Акционог плана за 2023. годину, Република Српска је постигла одређени степен напретка. Један од запаженијих резултата јесте успостављање функције планирања кадрова. Остварен је напредак и у успостављању информационог система за управљање људским потенцијалима. Када је ријеч о управљању људским потенцијалима, важно је нагласити неопходност унапређења процеса селекције кадрова у управи. У оквиру селекције кадрова у управи потребно је акценат ставити на привлачење и запошљавање радника са потребним компетенцијама, који могу допринијети квалитету услуга у области управе. Поред ангажовања квалитетних радника, значајно је и задржати стручне службенике, који су мотивисани да раде у управи и да доприносе остваривању циљева од јавног интереса. У вези са државним службеницима, значајно би било увести излазни интервју у случају када запослени напушта орган управе. Са увођењем тог интервјуа добијале би се информације у вези са функционисањем система у органу управе и мотивисаношћу за рад.

Када је ријеч о капацитетима јавне управе, наредни Слика приказује тренд броја државних службеника према степену образовања у Републици Српској за период 2017-2023. године.

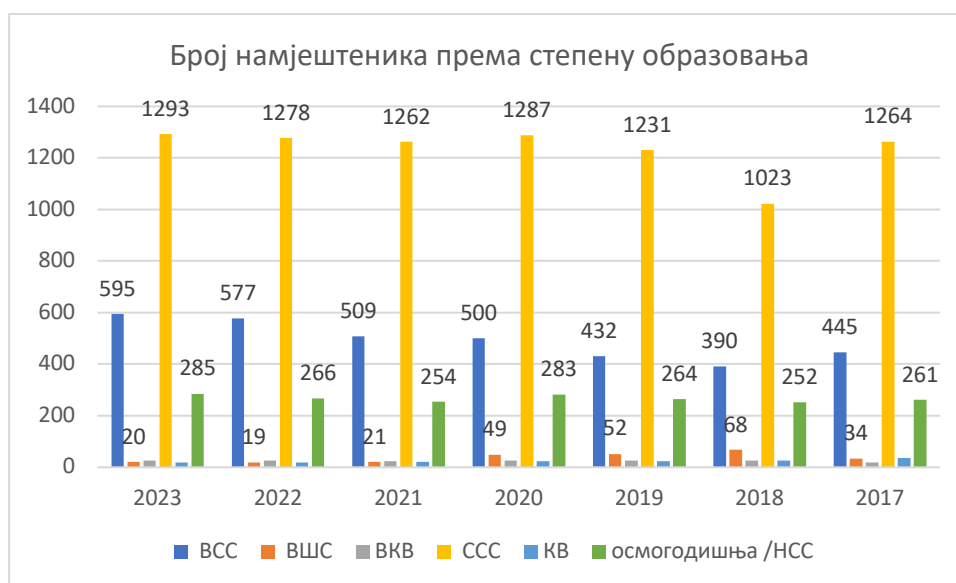

Слика 1. Број државних службеника према степену образовања
Извор : Агенција за државну управу Републике Српске, 2024

⁵ Службени гласник Републике Српске, број 94/21

У периоду од 2017-2023. године, Република Српска је имала највећи број државних службеника са високом стручном спремом, те се тај број континуирано повећавао у наведеном периоду. Слиједе државни службеници са средњом стручном спремом којих је у 2017. години било 1029, а њихов број је остао готово исти и у 2023. години када их је било 1024. Најмањи број државних службеника има вишу стручну спрему, те се тај број није значајно мијењао у периоду од 2017. до 2023. године.

За разлику од државних службеника, степен образовања намјештеника се значајно разликовао у истом периоду. У периоду од 2017. до 2023. године, највише је било намјештеника са средњом стручном спремом, а прати их број намјештеника са високом стручном спремом. Наредна слика сумира број намјештеника према степену образовања у јавној управи.

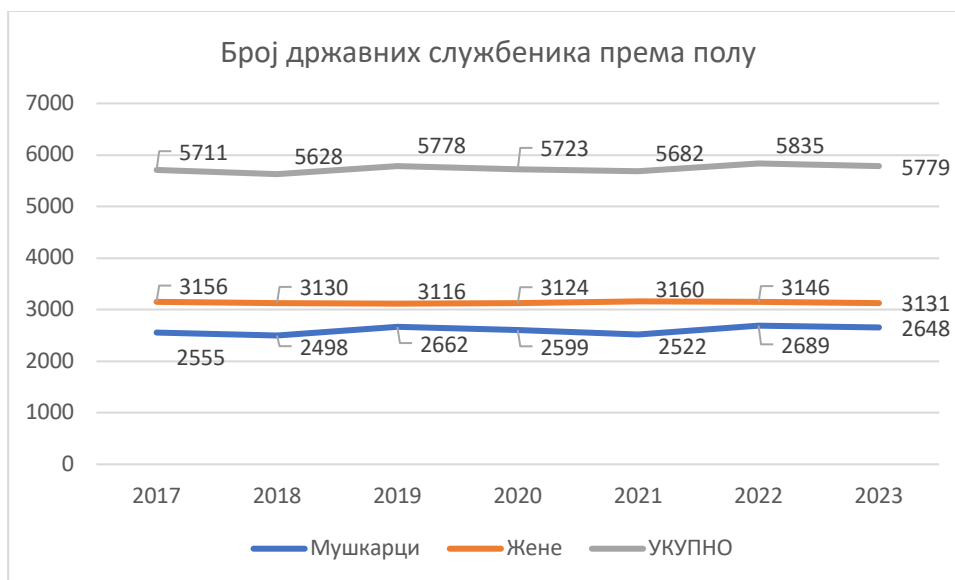
Слика 2. Броја намјештеника према степену образовања
Извор : Агенција за државну управу Републике Српске, 2024

У поређењу са државним службеницима и намјештеницима, јавна управа је у периоду од 2017. до 2023. године највише запошљавала приправника са средњом стручном спремом којих је у 2023. години било 473 у поређењу са 36 у 2017. години. Слика 3 нуди упоредни приказ броја приправника, волонтера и осталих према степену образовања.

Слика 3. Број приправника, волонтера и осталих према степену образовања
Извор : Агенција за државну управу Републике Српске, 2024

Гледано према полу, јавна управа у Републици Српској запошљава већи број жена од мушкараца. Од укупно 5779 запослених државних службеника у 2023. години, њих 3131 биле су жене док је 2648 било мушкараца. Сличан омјер је примјетан и у ранијим годинама када је у 2017. години било 3156 државних службеница у поређењу са 2555 државних службеника. У наставку слиједи графички приказ броја државних службеника према полу у периоду од 2017. до 2023. године.

Слика 4. Број државних службеника према полу
Извор : Агенција за државну управу Републике Српске, 2024

Уколико упоредимо податке администрације о броју запослених државних службеника у Републици Српској и Републици Србији, Република Србија је у 2023. години имала

укупно 128.002 запослених у радном односу на нивоу државе и аутономне покрајине. Уколико се том броју дода и локални ниво, укупан број запослених у радном односу у администрацији износи 152.625⁶.

Према подацима из статистичких билтена Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине, у дијелу који се односи на Јавну управу и одбрану се наводи да је током 2022. године у Републици Српској запослених 26 561 јавних службеника⁷, што у односу на податке из 2018. године у којима је евидентиран број запослених 24 895 представља раст од 1.06%. У Федерацији Босне и Херцеговине укупан број запослених јавних службеника у 2022. години износи 47 943⁸, што у односу на податак из 2018. године кад је број запослених био 47133 представља раст од 1.01%. Увидом у претходни период од пет година, према статистичким подацима у Републици Српској као и у Федерацији Босне и Херцеговине се увећава број јавних службеника. Према подацима Еуростата из 2022. године, просјечан број запослених у јавној администрацији институција ЕУ износи 60 000 јавних службеника.⁹

Према подацима Центра за европску политику, просјек ЕУ27 је 24.8% јавних службеника од укупног броја запослених у ЕУ. Примјер је и Румунија, која има 1,2 милиона јавних службеника. Подаци указују да је забиљежен раст од 8.8% запослених у јавној администрацији у 2019. години у односу на период из 2008. године.

Када сагледавамо параметре, могу се уочити и значајне географске разлике. Све нордијске државе су имале натпросјечну јавну службу у 2019. години: 33.4% у Шведској, 32.1% у Данској и 28.2% у Финској. У поређењу, све земље источне Европе биле су испод ЕУ27 просјека, при чему Румунија има само 13.9 % упослених у јавном сектору. Постоји више разноликости на Западу и Јужној Европи, и изнад и испод просјека ЕУ. На примјер, док је већина западноевропских земаља била изнад нивоа ЕУ27 просјека, Аустрија је била испод. Слично, док већина земаља Јужне Европе запошљавала мање јавних службеника, Малта је била изнад просјека ЕУ27. Ове географске неравнотеже подржавају забринутост синдиката јавних службеника ЕУ.¹⁰

Агенције за државну управу Републике Српске, сваке године врши обуку државних службеника и намјештеника. У 2023.години је организовано 11 обука са укупно 202 полазника.

⁶ Републички завод за статистику Републике Србије (2024)

⁷ Извор: https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/bilteni/godisnjak/2023/06rad_2023.pdf

⁸ Извор: <https://fzs.ba/index.php/publikacije/godisnji-bilteni/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place/>

⁹ Извор: https://european-union.europa.eu/live-work-study/jobs-traineehips-eu-institutions_en

¹⁰ Извор: https://www.epc.eu/content/PDF/2021/SEWB_PULSER.pdf

Табела 1: Преглед реализованих обука за 2023.годину

Назив обуке	Датум одржавања	Број дана	Број сати	Број полазника
Израда средњорочних планова рада републичких органа управе у Републици Српској – Прва група	Јануар, 2023.	1	6	45
Израда средњорочних планова рада републичких органа управе у Републици Српској – Друга група	Јануар, 2023.	1	6	47
Закон о заштити од узнемиравања на раду, јачање интегритета институција и државних службеника Републике Српске	Март, 2023.	1	4	31
Анализа радних мјеста у републичким органима управе Републике Српске	Април, 2023.	2	9	18
Аналитичка процјена радних мјеста у републичким органима управе Републике Српске	Мај, 2023.	2	10	20
Радионица Мисије ОЕБС-а – Појмовник ревизорских термина	Мај, 2023,	1	5	21
Радионица Мисије ОЕБС-а – Појмовник ревизорских термина	Јуни, 2023.	1	6	96
Процјена утицаја прописа контролних органа на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини	Новембар, 2023.	3	18	5
Процјена утицаја прописа	Новембар, 2023.	2	12	16
Сукоб интереса	Новембар, 2023.	1	4	13
Заштита лица која пријављују корупцију	Новембар, 2023.	1	4	13

Извор: Извјештај Агенције за државну управу Републике Српске, 2023

Број запослених особа у Републици Српској 31.марта 2023.године износио је 290.237 и то је највећи број запослених у Републици Српској до сада. Према облику својине, 84.296 запослених је у субјектима у државној својини, 175.949 у приватној својини, 297 у задружној, те 29.695 у субјектима у мјешовитој својини. У односу на март 2022. године укупан број запослених се повећао за 2,1 одсто односно за 5.977 радника, а у односу на

септембар 2022. године за 0,4 одсто или 1.139 више запослених. У Републици Српској је у 2022.години, према процјени, живјело 1.120.236 становника.¹¹

Генерално, споро спровођење и одгађање реформи утицало је на остварење учинка у реформској области *одговорности*. С обзиром да је у периоду од 2020. до 2023. године проведен недовољан број активности у овој области, повјерење грађана у рад владе и перцепција транспарентности оставља простор за додатно унапређење. Остварен је мали напредак у оцјени правног оквира којим се регулише организација управе.

У области *пружања услуга*, у посматраном периоду од 2020. до 2022. године утврђено је да није постојао оквир за управљање квалитетом. Међутим, Стратегија развоја локалне самоуправе Републике Српске за период 2023-2029. године препознаје ЦАФ (енгл. *Цоммон Ассесмент Фрамеворк*) као пожељан алат за увођење система управљања квалитетом у институцијама на локалном нивоу власти. Иако су направљени одређени помаци на успостављању тачака за пружање услуга по принципу “све на једном мјесту”, дигитализација јавне управе и услуга је још увијек у раној фази развоја.

Једна од кључних области реформе јавне управе јесте свакако *управљање јавним финансијама* кроз изградњу функционалног система *управљања јавним финансијама*. Наведени систем се односи на све фазе буџетског циклуса од формулације до извршења буџета, набавке, финансијског управљања, контроле, ревизије и др.

У домену *управљања јавним финансијама* у Републици Српској потребно је напоменути да Република Српска има усвојену Стратегију управљања јавним финансијама за период 2021-2025. године¹². Усвојена стратегија има за циљ да осигура ефикасно и ефективно управљање јавним финансијама, али и да повећа транспарентност и усклађивање с међународним и стандардима ЕУ.

Главни изазови који су препознати у Стратегији се односе на: стварање услова за примјену међународних стандарда у фискалној области одговорности; побољшање макроекономских пројекција и пројекција прихода. Такође, битно је успостављање капацитета за праћење, анализу извјештавања у смислу фискалног ризика и успоставити надзор над пословањем јавних предузећа. У области унутрашње финансијске контроле потребно је кадровски ојачати Централну хармонизацијску јединицу ради имплементације финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору Републике Српске.

¹¹ Извор: Републички завод за статистику Републике Српске, 2023

¹² Влада Републике Српске усвојила је на 124. сједници Приједлог Стратегије управљања јавним финансијама Републике Српске за период 2021 - 2025. година.

Република Српска, у односу на број становника, биљежи висок ниво задужености. Влада Републике Српске се задужује путем кредита, те продајом обвезница и трезорских записа на берзи.

Министарство финансија Републике Српске редовно прикупља мјесечне податке о дугу и гаранцијама у сврху вођења ажурне евиденције о дугу, гаранцијама и директном дугу Републике Српске, дугу и гаранцијама јединица локалне самоуправе, те дугу фондова социјалне сигурности, израђује пројекције о сервисирању дуга, те врши анализу осјетљивости дуга, прати законске лимите задужења, те креира извјештаје о стању укупног дуга Републике Српске у сврху извјештавања Народне скупштине Републике Српске. Међутим, Министарство финансија нема успостављен свеобухватни систем евидентирања управљања дугом.

Увођење и одржавање система финансијског управљања и контроле представља основу за имплементацију концепта управљачке одговорности, што значи да руководиоци корисника јавних средстава сnose одговорност за успостављање и исправно функционисање система финансијског управљања и контроле у својим организацијама. Премда је увођење финансијског управљања и контроле законом прописана обавеза евидентно је да још увијек велики број субјеката јавног сектора Републике Српске није започео са овим процесом.

Из перспективе управљања јавним финансијама треба истаћи чињеницу да је у посљедњих 6 година, у Републици Српској степен реализације интерних ревизорских препорука у просјеку око 48%, док је у посљедње три године тај просјек чак 54%. Када је у питању степен реализације препорука спољне ревизије, исти показује колико препорука које је дала спољна ревизија је проведено током наредне календарске године. Наредна табела нуди упоредни приказ степена реализације препорука у Републици Српској и другим нивоима власти у БиХ:

Табела 2. Степен реализације препорука спољне ревизије

	2015-2018	2019	2020	2021
Република Српска	68%	45%	58%	59%
Федерација БиХ	25%	21%	28%	34%
Брчко Дистрикт БиХ	30%	24%	23%	21%
Институције БиХ	29%	29%	33%	31%

Извор : Извјештај о имплементацији Акционог плана за реформу јавне управе 2018-2027. године за период 2020-2022. године

Евидентно је да Република Српска још од 2015. године има значајно већи проценат по питању реализације ревизорских препорука у односу на Федерацију БиХ, Брчко Дистрикт и институције БиХ. У посљедњих седам година, степен реализације препорука је на нивоу од 60%, осим 2019. године када је забиљежено 45% реализације препорука ревизије што је и даље боље у односу на друге нивое власти, али нешто лошије у односу на стандард реализације у Републици Српској.

1.2 Јединице локалне самоуправе

Надлежности јединица локалне самоуправе у Републици Српској одређене су Законом о локалној самоуправи (Службени гласник Републике Српске број 97/16). Локална самоуправа остварује се у градовима односно општинама, а извршавају је органи јединица локалне самоуправе и грађани у складу са Уставом Републике Српске, Законом и статутом јединице локалне самоуправе.

Територију Републике Српске чине 64 јединице локалне самоуправе, и то 53 општине, десет градова који немају општине у свом саставу и Град Источно Сарајево, који је једини град у Републици Српској који има више од једне општина у свом саставу.

Закон о буџетском систему Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16) и Закон о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број 59/13, 16/18, 70/20 и 101/21) прописано је који се приходи и у ком односу дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова.

Приходи који се дијеле између буџета Републике Српске, буџета општина и градова и осталих корисника су:

- приходи од индиректних пореза, уплаћени у буџет Републике Српске са Јединственог рачуна УИО, који се након издвајања дијела средстава за сервисирање спољног дуга Републике Српске дијеле на:

- 1) буџет Републике Српске 72%,
- 2) буџети општина и градова 24%,
- 3) ЈП "Путеви Републике Српске" 4%;

- приход од пореза на доходак:

1) порез на доходак од самосталне дјелатности, који се дијели између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у односу 75:25,

2) порез на доходак физичких лица, који се дијели између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у односу 75:25;

- приходи од накнада за промјену намјене пољопривредног земљишта, који се дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 30:70;

- приходи од закупнине земљишта у власништву Републике Српске, који се дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 50:50;

- приходи од концесионих накнада, који се дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 30:70 за развијене и средње развијене јединице локалне самоуправе, 20:80 за неразвијене јединице локалне самоуправе државне јединице и 10:90 за изразито неразвијене јединице локалне самоуправе;

- приходи од посебних водних накнада:

1) накнаде за вађење површинских и подземних вода које се дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 70:30,

2) накнаде за производњу електричне енергије добијене коришћењем хидроенергије, које се дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 70:30,

3) накнаде за вађење материјала из водотока, које се дијеле између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 70:30,

4) накнаде за заштиту вода које се дијеле између буџета Републике Српске, буџета општина и градова и Фонда за заштиту животне средине Републике Српске у омјеру 55:30:15

- одузета имовинска корист и средства прибављена продајом одузетих предмета из надлежности Републичке управе за инспекцијске послове, која се дијели између буџета Републике Српске и буџета општина и градова у омјеру 70:30.

Чланом 11. утврђује се да се појединачно учешће јединица локалне самоуправе у расподјели прихода из члана 9. тачка а) Закона о буџетском систему Републике Српске врши у складу са сљедећим критеријумима:

1. 75% на основу броја становника општине и града,
2. 15% на основу површине општине и града и
3. 10% на основу броја ученика у средњим школама.

Изворни приходи буџета општина и градова, на основу члана 11. Закона о буџетском систему, су:

1. порез на имовину,
2. казне,
3. општинске административне таксе,

4. комуналне накнаде,
5. накнаде за заштиту вода,
6. општинске накнаде за коришћење природних и других добара од општег интереса,
7. порез на добитке од игара на срећу,
8. боравишне таксе,
9. остали приходи, као што су: приходи од грантова, трансфера и сл.

Према Закону о порезу на непокретности ("Службени гласник Републике Српске", број 91/15), чланом 4. овлашћују скупштине општина и градова да доносе одлуке о вриједности непокретности на земљишту (грађевинске, пољопривредне, шумске, индустријске) и грађевинске зоне објекти (станови, куће, пословни и индустријски простори, други објекти). Пореска управа утврђује пореску основицу на основу вредности утврђене одлуком скупштине јединице локалне самоуправе.

За разлику од републичког нивоа, развој и реформа јавне управе на локалном нивоу је дефинисана Стратегијом развоја локалне самоуправе у Републици Српској за период 2023-2029. године¹³. Када су у питању надлежности јединица локалне самоуправе у Републици Српској, у наставку слиједи преглед кључних области услуга:

- образовање
- социјална заштита
- брига о младима и дјеци
- здравствена заштита
- просторно планирање и грађење
- јавни превоз и становање
- ред и мир

Осим наведених услуга, јединице локалне самоуправе имају значајан ниво одговорности за пружање услуга у области цивилне заштите, спорта, информација, занатства, туризма, угоститељства и заштите животне средине.

Министарство управе и локалне самоуправе (МУЛС) обавља управне и друге стручне послове, који се односе на: систем и организацију државне управе, систем јавних служби, израду законских и подзаконских аката из надлежности МУЛС-а, давање мишљења о усклађености акта о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста органа управе са законом и другим прописима, студијско-аналитичке и аналитичко-кадровске послове, плате запослених у органима републичке управе, послове држављанства, лични статус грађана, управни надзор, послове инспекцијског надзора у области управе, послове управног рјешавања у другом степену, сачињавање поднесака у судским и другим поступцима, послове координације реформе јавне

¹³ Стратегија доступна на линку: <https://vladars.rs/cp-СП-Цурл/Влада/Министарства/мулс/Пагес/дефаулт.аспх#collapsible6>

управе, послове централне писарнице и кореспонденције за потребе републичких органа управе, политичко-територијалну организацију Републике Српске, организацију и усавршавање политичко-територијалног и изборног система Републике, скупштински систем, политичке организације, удружења грађана, фондације, студијско-аналитичке и статистичко-евиденционе послове, који се односе на локалну самоуправу, обустављање од извршења одлука органа јединица локалне самоуправе, административни надзор над радом органа јединице локалне самоуправе и законитошћу акта, административно-стручне послове, укључујући и информационо-документационе послове, којима се обезбјеђује планирање, праћење и извршавање програма Министарства, послове који се односе на европску интеграциону стратегију и политику у области управе и локалне самоуправе, усклађивање прописа са законодавством ЕУ у области управе и локалне самоуправе и друге послове у складу са законом.

Министарство управе и локалне самоуправе врши и управне и друге стручне послове републичке управе који нису овим законом дати у надлежност других републичких органа управе и по својој природи не могу се сврстати у дјелокруг послова тих органа.

Све јединице локалне самоуправе у Републици Српској су чланице Савеза општина и градова Републике Српске, који је основан 1998. године, са сједиштем у Бијељини.

У Републици Српској обавеза одређивања степена развијености јединица локалне самоуправе и њиховог рангирања у четири категорије утврђена је Законом о локалној самоуправи. Према наведеном Закону, јединице локалне самоуправе се према степену развијености дијеле на:

- развијене јединице локалне самоуправе
- средње развијене јединице локалне самоуправе
- неразвијене јединице локалне самоуправе и
- изразито неразвијене јединице локалне самоуправе

У складу са наведеним, у наставку слиједи класификација општина и градова према степену развијености:

Табела 3: Класификација општина и градова у Републици Српској према степену развијености за 2024. годину

Развијене јединице локалне самоуправе	Средње развијене јединице локалне самоуправе	Неразвијене јединице локалне самоуправе	Изразито неразвијене јединице локалне самоуправе
Бања Лука	Билећа	Братунац	Берковићи
Бијељина	Брод	Вишеград	Вукосавље
Гацко	Козарска Дубица	Власеница	Источни Дрвар

Градишка	Котор Варош	Доњи Жабар	Источни Мостар
Дервента	Милићи	Костајница	Источни Стари Град
Добој	Модрича	Љубиње	Језеро
Зворник	Соколац	Невесиње	Калиновик
Источна Илиџа	Србац	Нови Град	Кнежево
Источно Ново Сарајево	Фоча	Петровац	Крупа на Уни
Лакташи	Челинац	Петрово	Купрес
Мркоњић Град		Рибник	Лопаре
Пале		Рогатица	Ново Горажде
Приједор		Хан Пијесак	Осмаци
Прњавор		Шамац	Оштра Лука
Станари		Шипово	Пелагићево
Теслић			Рудо
Требиње			Сребреница
Угљевик			Трново
			Чајниче
			Шековићи

Извор: "Службени гласник Републике Српске" број 93/23

Када је ријеч о финансијским показатељима на нивоу јединица локалне самоуправе, у категорији градова, као и укупно, убједљиво највећа буџетска средства у 2021. години је имала Бања Лука која је остварила и највеће издатке, док су са највећим буџетским средствима по становнику располагали Требиње и Дервента. Међу општинама, највећим износима буџетских средстава располагали су Теслић и Прњавор, а највећим износом по становнику Источни Дрвар и Петровац, због малог броја становника. Наредна табела нуди упоредни приказ буџетских показатеља по јединицама локалне самоуправе.

Табела 4. Преглед ЈЛС по буџетским показатељима

Град/општина	Буџетска средства, 2021. година, у КМ	Буџетска средства по становнику, 2021. година, КМ	Буџетски издаци, 2021. година, у КМ	Буџетски издаци по становнику, 2021. година, КМ
Град Бања Лука	171.280.238	925	146.610.911	792
Берковићи	2.052.942	1.129	1.826.616	1.005
Град Бијељина	62.610.143	605	57.282.685	554
Билећа	9.113.053	919	11.159.516	1.125

Братунац	13.993.262	788	14.047.013	791
Брод	10.974.916	737	10.764.132	723
Вишеград	10.799.796	1.202	7.642.394	850
Власеница	7.178.179	725	6.096.760	616
Вукосавље	2.384.692	566	2.427.744	576
Гацко	15.636.317	1.905	13.843.880	1.686
Град Градишка	38.508.924	824	37.809.094	809
Град Дервента	23.587.215	951	19.584.757	790
Град Добој	54.731.036	931	62.280.930	1.059
Доњи Жабар	1.445.998	444	1.566.355	481
Град Зворник	32.081.260	609	31.297.535	594
Источни Дрвар	1.210.425	11.419	1.166.857	11.008
Источни Мостар	440.166,26	1.768	369.671	1.485
Град Источно Сарајево	13.761.358	229	14.176.193	236
Источна Илица	10.998.895	778	12.309.842	870
Источни Стари Град	3.172.980	3.179	2.401.154	2.406
Источно Ново Сарајево	15.323.979	1.250	13.951.001	1.138
Пале	15.883.441	797	14.874.343	746
Соколац	8.106.949	746	8.842.797	814
Трново	2.936.119	1.477	2.754.488	1.386
Језеро	2.000.979	2.084	1.914.582	1.994
Калиновик	3.796.689	2.275	3.366.505	2.017
Кнежево	5.545.524	690	5.735.810	714
Козарска Дубица	15.502.733	831	14.175.464	760
Костајница	6.988.670	1.318	6.709.261	376
Котор Варош	11.221.057	630	10.200.969	572
Крупа на Уни	1.298.119	992	1.085.728	829
Купрес	463.854	1.982	377.538	1.613
Град Лакташи	21.306.508	613	18.297.546	526
Лопаре	7.281.743	562	7.945.224	613
Љубиње	2.782.101	910	2.605.480	852
Милићи	6.428.447	641	6.321.465	630
Модрича	12.661.175	546	12.238.393	528
Мркоњић Град	13.438.328	936	12.228.648	852
Невесиње	13.312.885	1.141	12.332.360	1.057
Нови Град	13.697.556	602	13.196.294	580
Ново Горажде	2.620.806	1.030	1.836.751	722
Осмаци	2.554.597	482	2.350.723	444
Оштра Лука	2.478.049	1.189	1.817.655	872
Пелагићево	2.877.293	767	2.734.812	729
Петровац	1.971.236	3.285	1.384.093	2.307
Петрово	3.537.070	631	3.180.387	567

Град Приједор	68.751.220	892	62.920.069	817
Прњавор	19.043.698,44	589	16.708.496	517
Рибник	5.211.157	1.030	4.554.878	900
Рогатица	8.340.705,52	867	8.461.996	880
Рудо	6.359.244	911	5.141.708	736
Србац	14.246.943	899	14.106.496	890
Сребреница	11.578.763	1.046	11.457.709	1.035
Станари	13.231.209	1.894	11.249.423	1.610
Теслић	31.514.994	889	27.405.965	773
Град Требиње	33.953.698	1.197	32.745.564	1.154
Угљевик	15.771.922	1.129	15.653.579	1.121
Фоча	13.789.654	840	13.184.027	803
Хан Пијесак	4.685.374	1.482	3.924.776	1.241
Чајниче	3.533.536	827	3.512.366	822
Челинац	10.612.728	723	10.051.233	685
Шамац	8.518.090	582	8.403.713	574
Шековићи	3.704.973	653	3.384.375	596
Шипово	7.402.356	817	7.073.041	781

Извор: Стратегија развоја локалне самоуправе у Републици Српској за период 2023-2029. године

Највећа буџетска средства су издвојена у најнеразвијеније општине Источни Дрвар, Источни Стари Град, Језеро, Калиновик, Петровац, како би се смањио јаз између развијених и неразвијених општина. Када се погледа преглед изразито неразвијених и неразвијених јединица локалне самоуправе, може се уочити да се ради о претежно или потпуно руралним општинама.

Укупно стање развијености јединица локалне самоуправе је незадовољавајуће, јер се већи дио (55,56%) налази у категоријама неразвијених и изразито неразвијених, док је мањи дио (44,44%) у категоријама развијених и средње развијених јединица локалне самоуправе. Притом се скоро једна трећина (31,75%) налази у категорији изразито неразвијених.

Аспект неуједначеног развоја јединица локалне самоуправе у Републици Српској још увијек представља изазов за представнике власти. Стога и даље сам развој, а тиме и квалитет пружања услуга од локалне управе зависи од финансијског капацитета којим располаже одређена јединица локалне самоуправе.

Бројни су изазови са којима се суочавају јединице локалне самоуправе, као што су: демографски проблеми и изазови, велики економски изазови и проблеми неравномјерног развоја, како унутар Републике Српске, тако и између урбаних и руралних дијелова јединица локалне самоуправе, чијем рјешавању локална самоуправа не може да одговори у већој мјери без значајнијих реформских и системских захвата, негативан утицај глобалних политичких, економских и здравствених дешавања на

функционисање, финансирање и развој локалне самоуправе у Републици Српској, низ изазова и прилика које доносе глобални трендови дигитализације и одрживог развоја, са електронском управом, могућностима за креирање и коришћење паметних и мобилних рјешења, енергетска транзиција и постепени прелаз ка зеленој економији, при чему су улога и утицај јединица локалне самоуправе објективно лимитирани капацитетом за коришћење европских и регионалних фондова, кандидовање властитих и заједничких пројеката, као и учествовање у међународним пројектима подршке, изазови и потребе веће и боље међуопштинске и регионалне сарадње, сарадње са републичким органима, пословним сектором и организацијама цивилног друштва, при чему ће напредак у овим областима зависити од опште политичке и друштвене климе, те од отворености и спремности органа јединица локалне самоуправе за међусобну сарадњу; изазови и потребе у погледу веће доступности и квалитета јавних услуга, бољег управљања имовином и ресурсима.

1.3 Дигитализација јавне управе

Дигитализација јавне управе и услуга које управа пружа грађанима и привредним субјектима представља један од кључних реформских процеса и приоритета у Републици Српској. У периоду од 2014. године до краја 2021. године, евидентан је континуирани раст броја појединаца који користе Интернет. Наредни Слика приказује процентуални удио појединаца старосне доби од 16 до 74 године који користе Интернет. За разлику од 38% појединаца који су користили Интернет у 2014. години, тај број је значајно већи у 2021. години када их је укупно било 80,3%. Према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске, у 2022. години је 79,3% становника Републике Српске користило Интернет, док је у 2023. години евидентирано 84,5% становника.

Слика 5. Удио појединаца који користе Интернет

Извор : Републички завод за статистику Републике Српске, 2023

Агенција за информационо-комуникационе технологије Републике Српске је на почетку 2024. године евидентирала 173 активна ИКТ пројекта од којих је 170 намијењено дигитализацији пословања и регистрима органа, а 3 пројекта се односе на дигитализацију услуга. У укупном броју активних пројеката доминирају пројекти републичких органа управе.

У Табели 5 дат је преглед најзначајнијих ИКТ пројеката у јавној управи Републике Српске.

Табела 5. Информациони системи у јавној управи

Назив пројекта	Опис пројекта
е-матичар	Централна база другог примјерка матичних књига (е-матичар) један је од најзначајнијих ИКТ пројеката финансиран од Владе Републике Српске из властитих средстава. Централна база је увезана са многим институцијама које електронски прибављају потребна документа из матичних књига. Такође, за потребе уписа у матичне књиге, матичари електронским путем прибављају податке о пребивалишту.
е-беба	Пројекат „еБеба“ омогућује родитељима у Републици Српској да цјелокупан процес пријаве дјетета покрену и заврше у породицишту, након чега на адресу пребивалишта добијају, бесплатно, прве документе за своје дијете.

е -грађевинска дозвола	Пилот -пројекат софтверског рјешења којим су били обухваћени градови Бањалука и Градишка је успостављен 2019. године.
е -поступци Пореске управе Републике Српске	У електронске поступке Пореске управе Републике Српске се убрајају: • Интегрисани информациони систем ПУРС - САП • Е-Услуге • Непокретности • ЈСНД - Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса • ЦА тијело ПУРС • еАрхива • Систем за пословно извјештавање
Остали пројекти електронске евиденције	• Пројекти везани за јавну безбједност и безбједност саобраћаја • Регистар грађана Републике Српске • Систем регистрације возила • Системи за пријаву корупције

Наведене платформе, као и е-услуге треба да буду праћене стабилном и стандардизованом ИКТ инфраструктуром за чување и одржавање информационих система, како органа управе, тако и пословних субјеката – оператора кључне ИК инфраструктуре кроз изградњу Републичког Data центра с услугом државног cloud.

Data центар Владе Републике Српске	Оснивање “Data центра” предвиђено је у Програму економских реформи Републике Српске за 2024. годину. У “Data центру” ће бити складиштена и одржавана комплетна информационо-комуникациона инфраструктура и подаци система управе.
------------------------------------	---

Централизовање података у републичком Data центру омогућиће примјену јединствених организационих и техничких информационо – безбједоносних мјера за заштиту података, осигуравајући да републички органи, ЈЛС, јавна предузећа и привредни субјекти досљедно примјењују утврђене мјере и стандарде информационе безбједности.

Од значајнијих пројеката вриједно је споменути и успостављен “one stop shop” за регистрацију пословних субјеката, успостављен портал Јединствена контакт тачка за пословање као и омогућен јавни приступ пословним подацима привредних друштава и предузетника путем регистра пословних субјеката.¹⁴ На Порталу Јединствене контакт тачке за пословање у Републици Српској, доступна је база података коју чини класификација са четири хијерархијска нивоа - све дјелатности (подручје, област, грана и разред) означена шифром дјелатности у складу са Законом о класификацији дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 66/13) и Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 08/14). У оквиру сваке привредне дјелатности, укључујући и услуге доступне су информације о правној форми регистрације за обављање конкретне дјелатности. Поред поступка регистрације, могу се пронаћи и информације о предрегистрационим, односно пострегистрационим формалностима за оне дјелатности за које су исте прописане. Предрегистрационе формалности су оне формалности које претходе поступку регистрације и које је неопходно прибавити прије самог поступка регистрације, а пострегистрационе формалности су оне које је неопходно да правни субјект прибави после поступка регистрације, да би отпочео са обављањем одређене дјелатности.

Поред раније споменутих активности, потребно је радити и на поједностављењу административних процедура, подстицању учешћа пословне заједнице, цивилног друштва, грађана, те академске заједнице у изради прописа и стратешких докумената као и унапређењу процеса селекције кадрова у управи.

Поједностављење административних процедура је кључна претпоставка за управу која је сервис грађана, те привредних и осталих субјеката. Ово поједностављење постиже се по три основа:

- оптимизацијом управних поступака, као и укидањем непотребних управних поступака,
- електронском размјеном података између органа, што за исход има мањи утрошак времена и новца за странке, као и брже и лакше управљање подацима који су органима управе потребни у раду,
- смањење фискалног оптерећења за грађане, привредне и остале субјекте.

Поједностављем административних процедура, са једне стране постиже се ефикасна управа која грађанима, привредним и осталим субјектима пружа лако доступне услуге, док са друге стране пословно окружење у Републици Српској постаје конкурентније.

Са учешћем пословне заједнице, цивилног друштва, грађана, академске заједнице у изради прописа и стратешких докумената постиже се отвореност и повјерење између управе и заинтересоване јавности. На тај начин, остварује се транспарентна и одговорна управа, чији је циљ израда прописа којима се унапређује

¹⁴ <http://bizreg.esrpska.com/>

одређена управна област и рјешавају идентификовани проблеми. Ипак, у пракси није значајно учешће заинтересоване јавности у изради свих прописа и стратешких докумената. Из тог разлога, органи управе требају подстицати заитресовану јавност да више узме учешће у изради прописа и стратешких докумената.

2. Владавина права и борба против корупције

Владавина права је основна претпоставка која омогућава грађанима да уживају своја права и слободе. Владавина права успоставља систем вриједности, као и правни и институционални амбијент у којем су права грађана загарантована и у којем се могу остваривати. Владавина права је централна за 14 кључних приоритета које БиХ треба да испуни за отварање претприступних преговора за улазак у Европску унију.

Када су у питању показатељи стања у области владавине права, за Републику Српску се не прате посебни индикатори па је тако Босна и Херцеговина, према Индексу владавине права Свјетског пројекта правде (World Justice Project – WJP) добила оквирну оцјену 0,51, на скали од 0 до 1, што је према подацима за 2022. годину сврстало на 75. мјесто у односу на 142 земље обухваћене истраживањем а што је лошије од Словеније (на 27. мјесту), Хрватске (45.), Црне Горе (57.), Сјеверне Македоније (67.) а боље од Србије (93. мјесто) и Албаније (91. мјесто).

У сфери борбе против корупције, Индекс перцепције корупције према извјештају Transparency International за Босну и Херцеговину је у 2023. години износио 35 што је лошији резултат у односу на све земље региона¹⁵.

Када је ријеч о институционалном амбијенту у Републици Српској, на крају 2022. године је било укупно 28 судова опште надлежности, а 7 судова посебне надлежности. У 2023. години, финансијска издвајања за запослене у судовима и тужилаштвима су износила 6.763.000КМ мјесечно, односно 81.156.000КМ на годишњем нивоу. Према статистичким подацима Министарства правде Републике Српске, евидентан је значајно већи број судија запослених у судовима опште надлежности у поређењу са судовима посебне надлежности. Такође, статистички подаци показују да се број судија у судовима опште надлежности смањио са 321 у 2017. години на 276 у 2022. години. Посматрано према полу, на крају 2022. године је било 186 судија жена у поређењу са 90 судија мушкараца. Анализирајући период од 2017. до 2022. године, евидентан је већи број жена судија у односу на мушкарце. У наредним табелама, приказан је упоредни преглед броја судова и судија према типовима надлежности судова за период од 2017. до 2022. године.

¹⁵ <https://ti-bih.org/indeks-percepcije-korupcije-cpi-2023/>

Табела 6. Судови опште надлежности

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број судова		27	27	27	28	28	28
Судије	Свега	321	290	291	313	281	276
	Мушкарци	124	103	105	107	92	90
	Жене	197	187	186	206	189	186

Извор: Министарство правде Републике Српске, 2024

Табела 7. Судови посебне надлежности

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број судова		7	7	7	7	7	7
Судије	Свега	43	39	36	36	34	33
	Мушкарци	16	12	10	11	11	9
	Жене	27	27	26	25	23	24

Извор: Министарство правде Републике Српске, 2024

За разлику од броја судова у Републици Српској, број тужилаштава се није мијењао у периоду од 2017. до 2022. године. Укупан број тужилаштава је 7, а број запослених тужилаца има благу тенденцију пада у 2022. години у поређењу са претходним годинама. У 2022. години је евидентирано 82 запослених тужилаца што је мањи број у односу на 2017. годину када их је било запослено 95. Слично као и у случају судова, тужилаштва запошљавају већи број жена тужиоца у односу на мушкарце.

Табела 8. Тужилаштва и тужиоци

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број тужилаштава		7	7	7	7	7	7
Тужиоци	Свега	95	83	86	86	86	82
	Мушкарци	48	39	38	45	38	36
	Жене	47	44	48	41	44	46

Извор: Министарство правде Републике Српске, 2024

Подаци Синдиката правосуђа Републике Српске наводе 1 700 запослених у Правосуђу Републике Српске. У тај податак се убрајају сви запослени, укључујући судије, тужиоце као и административно особље. Званични подаци Агенције за статистику Републике Српске наводе, у статистичком извјештају – билтену Правосуђа укупан број и категорије судова и тужилаштава на нивоу Републике Српске као и број судија и тужилаца који су запослени на различитим нивоима правосуђа Републике Српске. Подаци о броју службеника судске полиције као и осталог административног особља нису наведени нити статистички обрађивани.

Број запослених у правосуђу Републике Хрватске у 2021. години је износио 9979, у Црној Гори 4270, а у Републици Српској нешто мање од 1700 упосленика. Статистички гледано, у Републици Хрватској на 1000 становника у правосуђу је запослено око 25 упосленика, у Црној Гори 7. У Републици Српској на 1000 становника запослене су двије особе. То је мали број, јер је ефикасност правосудног система кључан за владавину права, јачање повјерења и убрзан економски развој.

Према подацима Министарства правде Републике Српске, тужилаштва у Републици Српској у периоду од 2020. до 2022. године биљеже раст броја пријава кривичних дјела са елементима корупције. У поређењу са 2020. годином када је пријављено 270 случајева кривичних дјела корупције, тај број се значајно повећао у 2022. години када је износио 370. За разлику од броја пријава, број наредби о спровођењу истраге није растао и у просјеку је износио око 70 наредби о спровођењу истраге. Тужилаштва су у 2020. години потврдила укупно 27 кривичних дјела корупције док се број потврђених оптужница повећао на 35 у 2022. години.

Табела 9. Кривична дјела са елементима корупције - тужилаштва

	2020	2021	2022
Број пријава	270	247	370
Број наредби о спровођењу истрага	69	78	67
Број потврђених оптужница	27	33	35

Извор : Министарство правде Републике Српске, 2024

За разлику од тужилаштава, судови у Републици Српској су у 2022. години имали укупно 173 предмета кривичних дјела са елементима корупције што је непромијењен број у поређењу са 2020. годином када су забиљежена такође 173 предмета корупције. У односу на број предмета корупције, судови су правоснажно окончаили 50 предмета у 2022. години што је мање у односу на број предмета у 2020. години када их је било 56. Такође, у судовима је у току 2022. године забиљежено 123 неријешена предмета корупције што је већи број у односу на 114 предмета у 2020. години.

Табела 10. Кривична дјела са елементима корупције - судови

	2020	2021	2022
Укупан број предмета	173	185	173
Правоснажно окончани предмети	56	58	50
Неријешени предмети	114	127	123

Предмети из Закона о заштити лица која пријављују корупцију	3	4	3
---	---	---	---

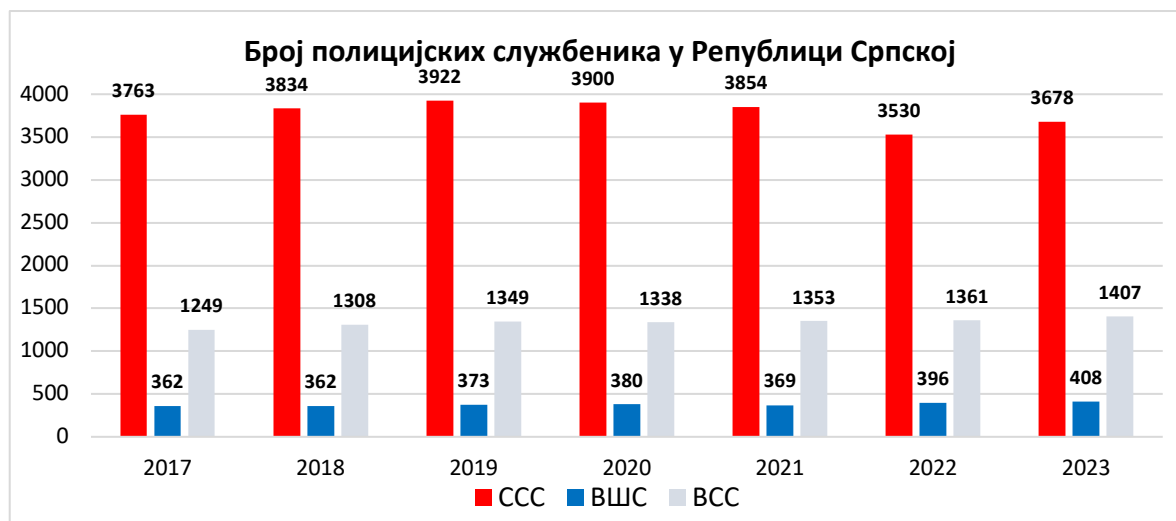
Извор : Министарство правде Републике Српске, 2024

2.1 Јавна безбједност

Према званичним статистичким подацима показатеља безбједности Министарства унутрашњих послова, могуће је закључити да је стање безбједности у Републици Српској у свим сегментима задовољавајуће.

Број полицијских службеника

Број полицијских службеника запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске се, од 2017. године до данас мијењао, односно осцилирао. Тако нпр. број полицијских службеника у 2023. години је за 2,2% већи у односу **исти** у 2017. години. Када посматрамо структуру, у порасту је број полицијских службеника са ВСС (повећање за 12,7%) и ВШС (повећање за 12,7%), док је у паду број полицијских службеника са ССС (смањење за 2,3%). Ако број полицијских службеника поредимо с окружењем, број полицијских службеника на 100.000 становника у Републици Српској износи 469 (у Црној Гори тај број је 731, у Србији 615, а у Хрватској 507). Препоручени број полицајаца на 100.000 становника у Европској унији је 380.

Слика 6. Број полицијских службеника у Републици Српској

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске, 2024.

Табела 11. Број полицијских службеника у Републици Српској према степену образовања

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

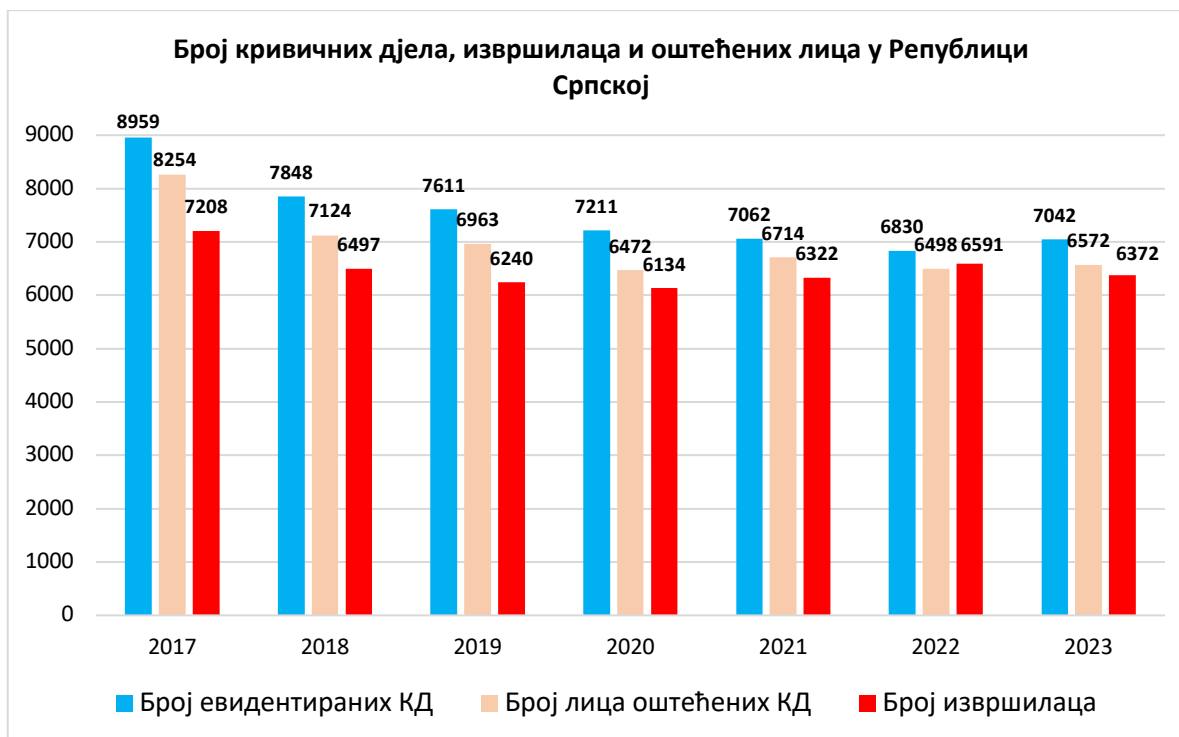
Укупно запослених пол. службеника	5.374	5.504	5.644	5.618	5.576	5.287	5.493
Са ССС	3.763	3.834	3.922	3.900	3.854	3.530	3.678
Са ВШС	362	362	373	380	369	396	408
Са ВСС	1.249	1.308	1.349	1.338	1.353	1.361	1.407

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске, 2024.

Криминалитет

Стање у области криминалитета у периоду 2017-2023. година, одржава тренд пада броја извршених кривичних дјела и тренд повећања њихове расвијетљености. Посебно је важан тренд пада кривичних дјела која су извршила непозната лица, као и тренд повећања расвијетљености ових кривичних дјела.

Однос броја извршених кривичних дјела и броја полицијских службеника у просјеку за овај период износи 1,3.

Слика 7. Број кривичних дјела, извршилаца и оштећених лица у Републици Српској

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске, 2024.

Табела 12. Број кривичних дјела, извршилаца и оштећених лица у Републици Српској

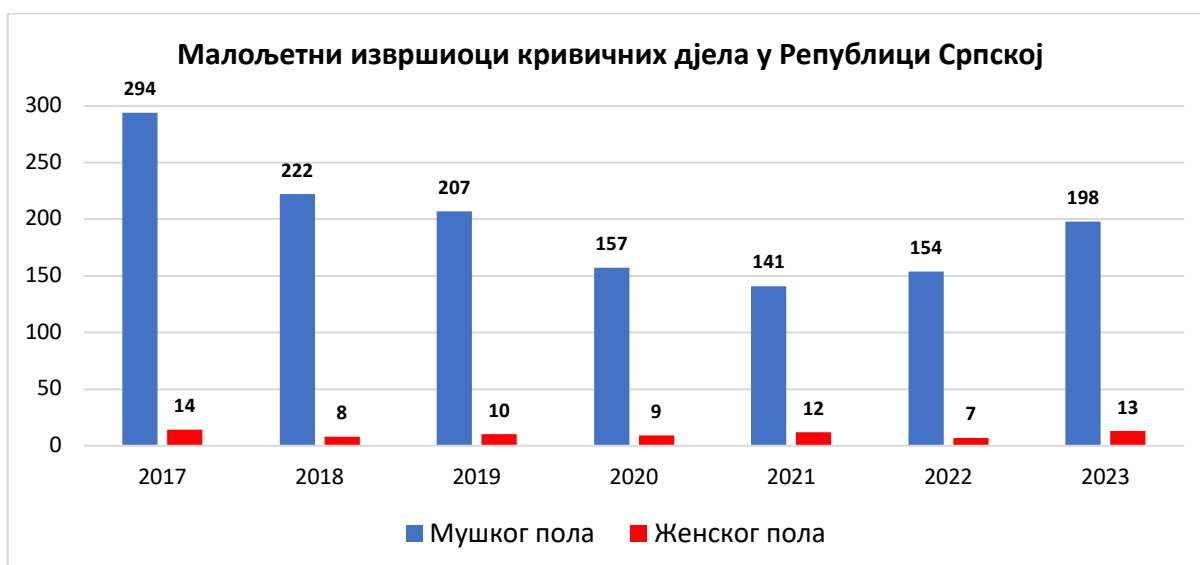
Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Број евидентираних КД	8.959	7.848	7.611	7.211	7.062	6.830	7.042
Број КД на 100.000 становника	765,5	670,6	650,3	616,1	603,4	583,6	601,7
Број лица оштећених КД	8.254	7.124	6.963	6.472	6.714	6.498	6.572

Број извршилаца	7.208	6.497	6.240	6.134	6.322	6.591	6.372
------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

У периоду 2017-2023. године, просјечно је годишње 6.480 лица извршило 7.509 кривичних дјела. Према полној структури, извршиоци су у око случајева 91% мушког пола, а од укупног броја извршилаца, 98,6% су пунољетна лица.

Вршњачко насиље и малољетничко преступништво, као облик друштвено неприхватљивог понашања, актуелна је друштвено негативна појава која намеће потребу за већим ангажовањем заједнице у рјешавању проблема. Посматрајући статистику малољетничке делинквенције примјетан је тренд пада броја малољетних извршилаца кривичних дјела у периоду задњих седам година, тако да годишњи просјечан број малољетних извршилаца износи 207. Према полној структури малољетних делинквената предњаче мушки малољетници (годишњи просјек 95,2% мушких малољетника).

Слика 8. Малољетни извршиоци кривичних дјела

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Табела 13. Број малољетних извршилаца кривичних дјела, полна структура

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Укупан број малољетних извршилаца КД	308	230	217	166	153	161	211
Мушког пола	294	222	207	157	141	154	198
Женског пола	14	8	10	9	12	7	13

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Када су у питању најтежа кривична дјела, у периоду 2017-2023. године су евидентиране 92 жртве убиства¹⁶ почињених са намјером. Од укупног броја жртава, 32,8% су жртве женског пола. Према старосној структури жртава, два су новорођенчета и петоро малољетника. Просјечни годишњи број жртава убиства извршених са намјером је 14.

Табела 14. Полна и старосна структура жртава убиства са намјером у Републици Српској

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Укупно жртава	15	15	13	13	12	9	15
<i>Број жртава убиства са намјером на 100.000 становника</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,0</i>	<i>0,8</i>	<i>1,3</i>
Пол жртава намјерних убиства							
мушко	8	11	9	9	8	7	8
женско	7	4	4	4	4	2	7
Старосна структура жртава намјерних убиства							
до 14 година	1	-	1	-	-	2	-
15 - 17	-	-	1	-	1	-	-
18 - 30	1	4	3	1	2	1	1
31 - 40	-	4	2	3	1	1	3
41 - 50	3	2	4	2	1	1	3
51 - 60	4	2	2	-	2	1	2
60 и више година	6	3	-	7	5	3	6

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

У периоду 2017-2023. године, евидентирано је укупно 25 жртава трговине људима и све су жртве женског пола, од којих су двије малољетнице биле жртве продаје ради закључења присилног брака, а остале су жртве сексуалне експлоатације. Број жртава трговине људима у Републици Српској је осцилирајући из године у годину, у посматраном периоду.

Табела 15. Број, полна и старосна структура жртава трговине људима у Републици Српској

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Укупно жртава	1	1	8	2	9	3	1
<i>Број жртава на 100.000 становника</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,2</i>	<i>0,8</i>	<i>0,3</i>	<i>0,1</i>
Пол жртава							
мушко							
женско			8	2	9	3	1
Старосна структура жртава							
до 14 година						1	1
15 - 17			7	1			
18 - 30			1	1	5	2	

¹⁶ Под убиствима су наведена КД Тешко убиство, КД Убиство, КД Убиство дјетета при порођају и убиство наоког којег се извршилац убио.

31 - 40					3		
41 - 50					1		
51 - 60							
60 и више година							
Врста експлоатације							
Сексуална експлоатација			7	1	9	3	1
Продаја малољетнице ради закључења присилног брака			1	1			
Жртве по КД „Навођење на проституцију“				1	6	2	
мушко							
женско				1	6	2	
Старосна структура жртава по КД „Навођење на проституцију“							
18 - 30				1	3	2	
31 - 40					2		
41 - 50					1		
51 - 60							
60 и више година							
Жртве КД „Навођење дјетета на проституцију“			6			1	1
мушко - дјечака							
женско - дјевојчица			6			1	1
Старосна структура жртава по КД „Навођење дјетета на проституцију“							
до 14 година						1	
15 - 17			6				1
Жртве по КД „Трговина дјецом“			1	1			
мушко - дјечака							
женско - дјевојчица			1	1			
Старосна структура жртава по КД „Трговина дјецом“							
до 14 година							
15 - 17			1	1			
Продаја малољетнице ради закључења присилног брака			1	1			
Жртве прекршаја по ЗоЈРиМ „Проституција“	1	1	1		3		
мушко							
женско	1	1	1		3		
Старосна структура жртава по прекршају Закона о јавном реду и миру „Проституција“							
18 - 30			1		2		
31 - 40					1		
41 - 50							
51 - 60							
60 и више година							

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Јавни ред и мир

У периоду 2017-2023. година, годишње, просјечно 5.870 лица почини 5.064 прекршаја по Закону о јавном реду и миру. Најбројнији прекршаји су из члана 12 „Туча и физички напад“, са трендом пада.

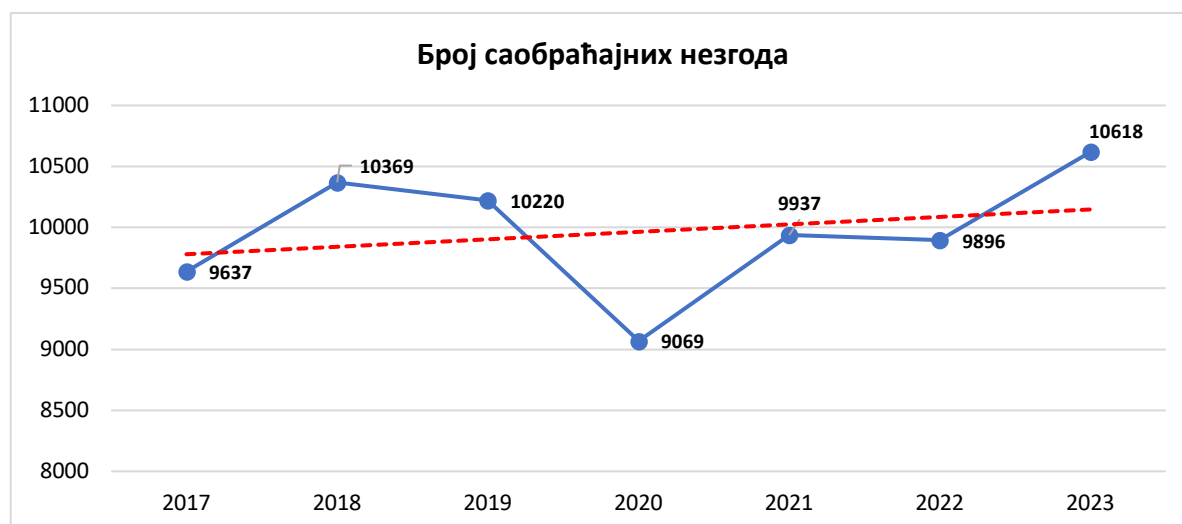
Табела 16. Број прекршаја и починилаца прекршаја по Закону о јавном реду и миру

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Број прекршаја по Закону о ЈРиМ	8.959	7.848	5.165	8.799	5.407	5.231	5.415
Укупан бр починилаца прекршаја	7.208	6.497	5.341	9.116	5.478	5.272	5.360

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

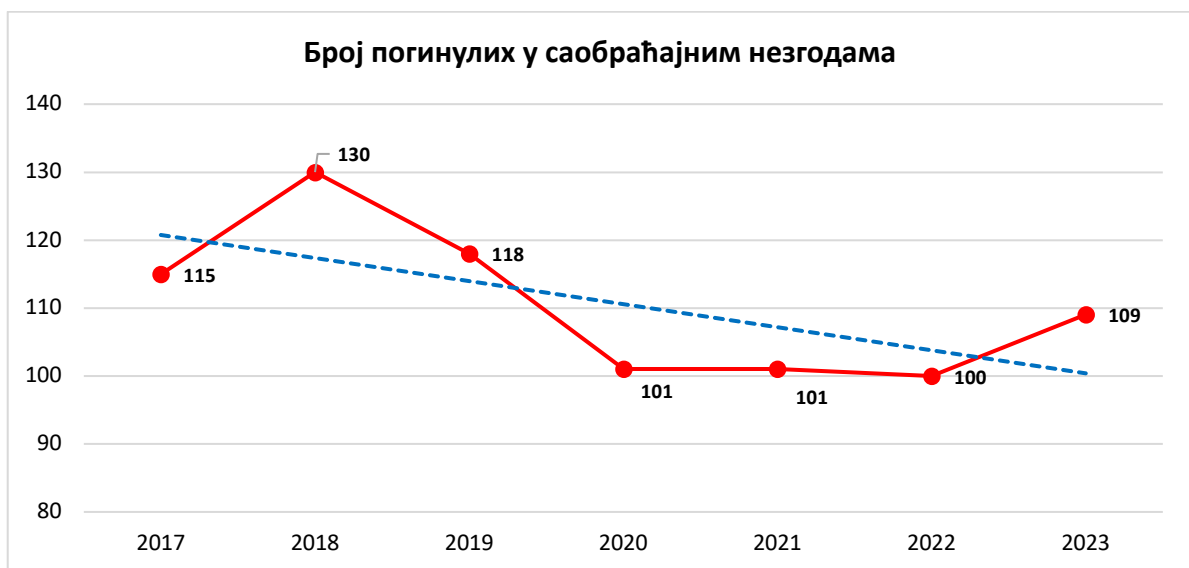
Саобраћај

На путевима Републике Српске, у периоду 2017-2023. година, просјечно се годишње догодило 9.968 саобраћајних незгода у којима је просјечно годишње смртно страдало 110 учесника у саобраћају. У 2022. години број погинулих лица (100) је најмањи број погинулих забиљежен од 1996. године.

Слика 9. Број саобраћајних незгода у Републици Српској

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Слика 10. Број погинулих лица у саобраћајним незгодама у Републици Српској

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Табела 17. Број саобраћајних незгода и број погинулих лица у саобраћајним незгодама у Републици Српској

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Број саобраћајних незгода	9.637	10.369	10.220	9.069	9.937	9.896	10.618
Број погинулих лица и С/Н	115	130	118	101	101	100	109

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Самоубиства

У периоду 2017-2023. година, самоубиство је извршило 1.391 лице, од којих је 77% мушког пола. Према старосној структури лица која су извршила самоубиство, више од половине су старости од 60 и више година. Међу самоубицама су и двоје дјеце старости до 14 година и четворо малољетника од 15 до 17 година. Просјечно годишње у посматраном периоду, самоубиство је извршило 199 лица.

Табела 18. Полна и старосна структура жртава самоубиства у Републици Српској

Година	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Укупно жртава	207	181	202	218	213	197	173
Број жртава самоубиства на 100.000	17,7	17,5	17,3	18,6	18,2	16,8	14,8
Пол жртава самоубиства							
мушко	155	138	163	170	156	151	139
женско	52	43	39	48	57	46	34
Старосна структура жртава самоубиства							
до 14 година	1	-	-	-	-	-	1

15 - 17	-	-	-	1	1	1	1
18 - 30	14	5	9	11	6	10	12
31 - 40	12	17	19	11	13	7	13
41 - 50	28	18	31	21	19	26	25
51 - 60	54	41	38	38	42	39	27
60 и више година	98	100	105	136	132	114	94

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

3. Јавне финансије

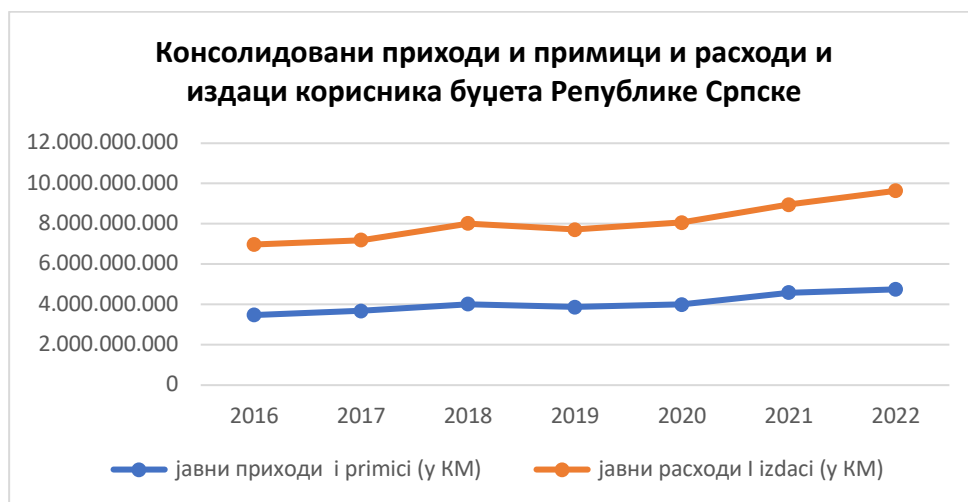
Ефективност институција и системи управљања јавним финансијама имају пресудну улогу у спровођењу националних развојних политика и политика смањења сиромаштва. Ако се проведе на правилан начин, управљање јавним финансијама обезбјеђује ефикасну наплату јавних прихода и њихово одговарајуће и одрживо кориштење.

Табела 19: Издвајање за инвестиције из буџета Републике Српске

Година	Јавне инвестиције (у КМ)
2016	22.066.912
2017	22.882.449
2018	78.164.364
2019	28.790.500
2020	32.096.516
2021	109.950.900
2022	231.330.432

Извор: Консолидовани извјештаји о извршењу буџета 2016-2022

Према подацима Министарства финансија Републике Српске, примјетан је раст јавних инвестиција током посљедњих 7 година. Интензиван скок је био 2018.године кад су издвајања за развојне пројекте из буџета РС износила 78.184.500 КМ. У периоду од седам година, значајно је истаћи да су се буџетска средства намијењена за јавне инвестиције удесеторостручила.

Слика 11: Консолидовани приходи и примици и расходи и издаци корисника буџета Републике Српске

Извор: Консолидовани извјештаји о извршењу буџета 2016-2022

У периоду од 2016. године до 2022. године, биљежи се пораст укупних средстава, али и укупне потрошње у буџету Републике Српске. Од 2021. године, примјетан је бржи раст прихода и примитака од расхода и издатака што је добар показатељ ефикасног система управљања јавним финансијама. Консолидовани приходи и примици представљају укупна прикупљена буџетска средства, а расходи и издаци укупну потрошњу.

Слика 12: Преглед извршења буџета на плате и доприносе

Извор: Министарство финансија Републике Српске, 2024

Слика показује континуирани раст извршења буџета на плате у органима законодавне и извршне власти. У протеклом периоду од седам година, сходно потребама, осниване су нове институције, те се и број запослених повећавао. Највећи број запослених је у Министарству унутрашњих послова Републике Српске. Они чине више од 50% укупног броја запослених у Републичким органима управе.

SWOT АНАЛИЗА ЗА ТЕМАТСКУ ОБЛАСТ ЈАВНА УПРАВА

Објашњење:

- **Кључна снага, слабост, прилика или пријетња која је преузета и у интегралној SWOT анализи**
- Снага, слабост, прилика или пријетња која је наведена само у овој тематској SWOT анализи

Тематска област: ЈАВНА УПРАВА

Снаге	Слабости
+ Уређен регулаторни оквир у области правосуђа и безбједности + Јединствен управни простор – два нивоа власти (републички и локални) + Позитивни трендови у већини сегмената безбједности + Успостављени и функционални информациони (под)системи (порески систем, земљишне књиге, евиденције грађана. Личних докумената и регистрација возила, полицијски системи и евиденције) + Усвојени закон и подзаконски акти који регулишу стратешко и развојно планирање као и средњорочно и годишње планирање и извјештавање у Републици Српској + Дефинисан регулаторни оквир за процјену утицаја прописа + Усвојена Стратегија обуке за запослене у републичкој управи и Стратегија обуке за запослене у ЈЛС + Успостављена функција планирања кадрова у јавној управи + Успостављен информациони систем за управљање људским потенцијалима + Континуиран годишњи раст броја појединаца који користе Интернет у Републици Српској + Препознат значај система за управљање квалитетом рада републичких институција и ЈЛС кроз стратешки оквир (енгл. CAF - Common Assessment Framework) + Континуиран раст броја пројеката дигитализације пословања и пружања услуга према грађанима	– Неравномјеран развој, како унутар Републике Српске, тако и између урбаних и руралних дијелова јединица локалне самоуправе – Ниска свијест и интерес грађана, државних службеника и привредних субјеката за пријаве корупције и других облика неправилности – Неоптимизовани подаци у евиденцијама и неувезане евиденције – Висок степен перцепције корупције у институцијама јавног сектора – Недовољан степен провођења ревизорских препорука – Споро прилагођавање јавне администрације на промјене које настају у процесу реформе јавне управе – Неусклађена хоризонтална и вертикална координација у поступку доношења одлука од значаја за локалну самоуправу – Формално праћење резултата рада и оцјењивање – Није успостављен систем награђивања државних службеника – Непостојање каталога јавних услуга и недовољна дигитализација јавних услуга – Недовољно развијена е-управа – недовољна повезаност и коришћење постојећих електронских регистара – Недостатак ИТ стручњака у јавној администрацији – Недовољно јачање капацитета управе како би могла одговорити на потребе грађана и привреде – Недовољни капацитети институција за спровођење процеса интегрисања у ЕУ

+ Континуирана улагања у развој свијести државних службеника о потреби превенције и супротстављања корупцији + Већина институција Републике Српске смјештене на једној локацији + Добри услови за рад запослених службеника у Влади Републике Српске + Успостављен “one stop shop” за регистрацију пословних субјеката + Успостављен портал Јединствена контакт тачка за пословање + Јаван приступ пословним подацима привредних друштава и предузетника путем регистра пословних субјеката + Успостављен портал е-консултације ради спровођења консултација са заинтересованом јавношћу у току израде прописа + Проширена обавеза спровођења процјене утицаја прописа и на подзаконске акте, односно на уредбе и правилнике којима се разрађују формалности + Континуирано смањење административних процедура и формалности које непотребно оптерећују пословање + Успостављен каталог услуга (административних процедура и формалности на републичком нивоу) за пословну заједницу и осигурана његова доступност на интернету	– Недовољна заинтересованост руководиоца институција за имплементацију САФ алата – Низак степен имплементације мјера и активности у области реформа јавне управе које су предвиђене стратешким документима – недовољна координација инспекција са републичког и локалног нивоа – неусаглашеност стратешких докумената на локалном нивоу са стратешким документима на републичком нивоу – Надзор над радом јавних предузећа – Недовољна заинтересованост републичких органа управе у заузимању активније улоге у извјештавању и правовременом достављању података неопходних за ажурно вођење већ успостављених каталога услуга (нпр. Каталог услуга за пословну заједницу – Јединствена контакт тачка за пословање). – Потреба за додатним развојем механизма који треба да осигурају да све уредбе и правилници у којима се разрађују формалности заиста и прођу процјену утицаја прописа
Шансе	Пријетње
↑↑ Добијање средстава којима би се извршила дигитализација процеса. ↑↑ Преговори у процесу приступања ЕУ (правосуђе, сигурност, јавна управа и др.) ↑↑ Преузимање нових технологија у управљању сигурносним сектором (кибернетичка сигурност и др.) ↑↑ Агенда 2030 и SDG оквир за БиХ ↑↑ Иновације у јавном сектору ↑↑ Ефекти паметна специјализације за конкурентност (паметне стратегије) ↑↑ Кориштенје вањских извора финансирања развојних пројеката (ЕУ фондови, програми прекограничне сарадње и сл.)	↓↓ Потенцијални услови који могу ограничавати или онемогућити повлачење средстава ↓↓ Негативна перцепција грађана и привредних субјеката о успјеху претходних антикорупцијских кампања ↓↓ Неувјерљив систем потицаја за антикорупцијско дјеловање ↓↓ Пад интереса високо квалификованих кадрова за рад у јавној администрацији (ИТ стручњаци) ↓↓ Регионална сигурносна и економска нестабилност ↓↓ Незаинтересованост руководиоца за имплементацију алата за управљање квалитетом

↑↑ У Агенцији за државну управу систематизована радна мјеста за обављање послова који подразумевају унапређење пружања услуга у управи. ЕУ алати за управљање квалитетом у јавној администрацији, увођење CAF самопроцјене (за управљање квалитетом у институцијама на републичком и локалном нивоу власти. ↑ Увођење и одржавање система финансијског управљања и контроле ↑ Праћење, анализа и извјештање у вези са фискалним ризицима ↑ Глобални трендови дигитализације и одрживог развоја, са електронском управом, могућностима за креирање и коришћење паметних и мобилних рјешења, ↑ енергетска транзиција и постепени прелаз ка зеленој економији ↑ Прилика да се кроз спровођење процес реформе јавне управе у Републици Српској дигитализује већи број услуга усмјерених према грађанима и пословној заједници, те додатно оптимизују административне процедуре и формалности које непотребно оптерећују грађане и пословни сектор. ↑ Прилика да се кроз започете пројекте (нпр. Пројекат оптимизације административних процедура и формалности на републичком нивоу), олакша пословање привредним субјектима, с једне стране и јавној управи, с друге стране, те на тај начин повећа ефикасност рада и једних и других.	↓↓ Висок степен сиве економије ↓↓ Нарушено повјерење грађана и привредних субјеката у институције и губитак друштвене кохезије ↓↓ Кибернетички криминал и преваре ↓↓ Закони ЕУ који олакшавају и потичу запослење страних радника ↓↓ Сигурносни аспект миграција (организовани криминал, трговина људима и др.) ↓↓ Блокада ЕУ фондова због неиспуњења услова у процесу ЕУ интеграција ↓↓ Политичка неслагања нивоа власти у БиХ ↓↓ Пренос надлежности са ентитетског на ниво БиХ ↓↓ Негативан утицај глобалних политичких, економских и здравствених дешавања на функционисање, финансирање и развој локалне самоуправе у Републици Српској ↓↓ Непрепознавање важности и недавање довољног значаја актуелним реформским процесима који имају за циљ повећање квалитета услуга за грађане и пословни сектор ↓↓ Недовољна финансијска средства за спровођење активности које имају за циљ да осигурају бољи квалитет и доступност јавних услуга
--	--